

РОЛЬ МУЗЕЮ У ФОРМУВАННІ ЕКОНОМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УЧНІВ ПРОФІЛЬНОЇ ШКОЛИ

Покась Лілія

к.п.н., доцент, ст.н.с.

відділ навчання географії та економіки

Інститут педагогіки НАПН України

м. Київ

lilia.pokas@gmail.com

Практика інтеграції освітнього та музейного простору стає дедалі актуальною. І, в контексті озвученого вище, представляємо музей як феномен педагогіки та пропонуємо один із варіантів, розглянути проблему формування економічної культури в учнів гімназії та ліцею шляхом використання музейного навчального матеріалу.

Сучасний учитель має невпинно шукати нові шляхи реалізації завдань шкільної реформи: вмінню вчитися, знаходити роботу та успішно жити, опановувати методики різноманітних інновацій, технологій навчання, формувати в учнів предметну компетентність. Проте, виникають протиріччя між суспільно-економічною потребою у підготовці молоді до роботи в умовах сучасної ринкової економіки та переважно репродуктивною організацією освітнього процесу; між новими вимогами часу і невмінням учителя поєднати науку та організацію пізнавальної діяльності. Отож, зупинимося на можливостях шкільного музею у формуванні економічної культури учнівської молоді.

Українське суспільство розвивається в досить складних умовах. Відповідно до цього на шляху відродження й економічного реформування потрібні особистості, які будуть усвідомлено, соціально орієнтованими в ринковій економіці, патріотично налаштованими, розумітися на основних принципах функціонування сучасної ринкової системи економіки, конкурентноспроможними у праці. А здобувати економічну освіту учні починають у стінах закладів загальної середньої освіти. Очевидно, що

головним об'єктом педагогічної діяльності є людина. Спираючись на теорію філософії людиноцентризму, ми розуміємо, щоб бути успішною передусім мають бути знання [2, с. 7-20]. Чинними навчальними планами ЗЗСО передбачено вивчення профільних курсів, які певною мірою забезпечують знання учнів гімназії та ліцею основ ринкової економіки: «Основи економіки», «Комерційна географія», «Економічна і соціальна географія», «Основи споживчих знань», «Основи підприємницької діяльності», «Географія світового господарства з основами економіки» та ряд інших .

Метою нашого дослідження є спроба довести, що здобути економічні знання і сформувати економічну культуру старшокласників можна шляхом відвідування навчальних музеїв.

Проблемою вдосконалення змісту і методики навчання географії та економіки на сучасному етапі займаються вітчизняні економ-географи, педагоги: М.Баранський, П.Масляк, М.Пістун, О.Топчієв, Ф.Заставний, І.Радіонова, Ю.Пахомова та ін.

Однак, наявність значної кількості наукових праць не дає змоги всебічно розкрити проблему дослідження. Ми розглянемо один аспект багатогранної проблеми: можливість музею впливати на формування економічної культури та освіченості. Як стверджує вітчизняний вчений Н.Д. Горська: «Відвідання музеїв останнім часом стає не тільки популярним, а й модним» [1, с. 122].

До елементів шкільного музею відносять настінні стенди, пов'язані з економічною діяльністю людини, суспільства, держави; з економічними подіями, конкретними явищами, фактами, ситуаціями, що відбуваються у суспільстві. Ефективними є експозиції «Економіка нашого населеного пункту». Варто учителю економіки запланувати для учнів гімназії та ліцею навчальний проект у музеї, систему лекцій, нестандартні уроки тощо.

Корисним може стати навчальна екскурсія на підприємство і відвідати там музей. Заздалегідь порекомендувати учням обрати ролі (екскурсійний гід, економіст) та підготувати випереджувальні завдання.

Отже, музеї здатні підвищити рівень економічної освіченості та культури учнівської молоді за умов формування основних понять ринкової економіки на прикладі економіки свого населеного пункту. Використовуючи в освітньому процесі сучасні педагогічні технології: рольові ігри, ділові фінансові ігри, конкретні економічні ситуації, проблемні запитання економічного змісту та музейне середовище, ми створюємо сприятливі умови стійкої мотивації до подальшого поглиблення знань з економіки, формування економічної грамотності та саморозвитку учасників освітнього процесу.

Список літератури:

1. Горська Н. Д., Можаровська Т. М. Інтернет-ресурс та просування вітчизняного музейного продукту на світовий ринок послуг / Н. Д. Горська, Т. М. Можаровська // Наукові записки НаУКМА. Теорія та історія культури. - 2013. - Т. 140. - С. 120-126. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NaUKMAtk_2013_140_26
2. Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі / В.Г. Кремень. – 2-ге вид. – К.: Т-во «Знання» України, 2010. – 520 с.